

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-13/02
Urbroj: 50301-25/25-17-8
Zagreb, 2. veljače 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 02-02-2017		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/17-08/02	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-17-09	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske radi postupanja Vlade Republike Hrvatske vezanih uz najavljenju renacionalizaciju INA-e i privatizaciju 25 posto manje jedne dionice HEP-a
- Izvješće Vlade Republike Hrvatske

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/17-08/02, urbroja: 65-17-03, od 20. siječnja 2017. godine

Na temelju članka 147. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske povodom Interpelacije o radu Vlade Republike Hrvatske radi postupanja Vlade Republike Hrvatske vezanih uz najavljenju renacionalizaciju INA-e i privatizaciju 25 posto manje jedne dionice HEP-a, koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijelo devetnaest zastupnika u Hrvatskome saboru, daje sljedeće

IZVJEŠĆE

Predlaže se Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zaključka iz Interpelacije jer su zaključci neosnovani u odnosu na javno iznesene stavove Vlade Republike Hrvatske te se temelje na preuranjenim tvrdnjama. U nastavku Vlada Republike Hrvatske daje sljedeće očitovanje.

Vlada Republike Hrvatske smatra kako je potrebno zbog očuvanja poslovanja trgovačkog društva INA-Industrija nafte, d.d. (u daljnjem tekstu: INA d.d.) otkupiti suvlasnički dio od MOL-a čime bi Republika Hrvatska stekla većinsko vlasništvo. INA d.d. ima snažan i značajan utjecaj na cjelokupno hrvatsko gospodarstvo i energetska stabilnost i sigurnost Republike Hrvatske.

U pogledu korištenja termina renacionalizacija trgovačkog društva INA d.d., Vlada Republike Hrvatske ističe da nije riječ o renacionalizaciji već o postupku otkupa koji je uobičajen u postupcima promjene vlasničke strukture u bilo kojem trgovačkom društvu, bez obzira je li riječ o trgovačkom društvu u vlasništvu države ili drugih fizičkih i pravnih osoba.

Razloge za promjenu vlasničke strukture Vlada Republike Hrvatske nalazi ponajviše u tome što je u trgovačkom društvu INA d.d. došlo do prevladavajućeg odlučivanja u korist jednog od dioničara, a da su pritom zanemareni interesi drugog dioničara tj. Republike Hrvatske. INA d.d. je trgovačko društvo od posebnog državnog interesa za Republiku Hrvatsku. Kako bi na najbolji način odredila buduća postupanja i prijedlog koji je usmjeren kupnji dionica INA-e d.d., Vlada Republike Hrvatske je, na sjednici održanoj 19. siječnja 2017. godine, osnovala Savjet za pregovore s Mol Hungarian Oil&Gas PLC vezano uz mogući otkup dionica koje drži Mol Hungarian Oil&Gas PLC u INA-Industrija nafte d.d., Zagreb (u daljnjem tekstu: Savjet). Savjet će razmotriti moguće opcije, što podrazumijeva procjenu financijskih učinaka, razmatranje financijskih i pravnih pitanja, te posljedično predložiti izbor najboljeg modela kojim bi se ostvario otkup dionica INA-e d.d. Ovdje se radi o procesu koji zahtijeva strateško promišljanje i kao takvo uključuje modalitete koji čine svojevrsno pregovaračko stajalište s MOL-om.

Vlada Republike Hrvatske je jasno izrazila stajalište da je jedna od glavnih odrednica pri odabiru modela otkupa dionica INA-e d.d. da isti ne uzrokuje povećavanje javnog duga.

Kako bi potvrdila svoju usmjerenost prema smanjenju javnog duga Vlada Republike Hrvatske je, na sjednici održanoj 26. siječnja 2017. godine, usvojila Strategiju upravljanja javnim dugom za razdoblje 2017. – 2019. (u daljnjem tekstu: Strategija). Strategija kao osnovni strateški cilj i nacionalni prioritet ističe smanjivanje udjela javnog duga u BDP-u za više od 10 postotnih bodova do kraja 2020. godine. Cilj ove Vlade Republike Hrvatske je provedbom elemenata Strategije osigurati unaprjeđenje održivosti ukupnog javnog duga, te ublažiti i s njim povezane rizike što će, uz izlazak Republike Hrvatske iz procedure prekomjernog proračunskog manjka u što kraćem roku, pridonijeti nastavku vođenja održive, razumne i uravnotežene fiskalne politike. To će osigurati trajno smanjivanje tereta duga i podizanje kreditnog rejtinga koji predstavljaju ključne prioritete ekonomske politike Vlade Republike Hrvatske.

Ostvarenje ovih ciljeva bit će osnaženo i mjerama gospodarske politike usmjerenim prema poticanju rasta, fiskalnoj konsolidaciji te aktivaciji državne imovine na kojima počiva smanjenje udjela javnog duga u BDP-u, što je jedan od ključnih ciljeva Vlade Republike Hrvatske i nacionalni interes Republike Hrvatske.

U odnosu na naprijed navedeno Vlada Republike Hrvatske prepoznaje da je energetska strategija jedan od najvažnijih čimbenika gospodarske stabilnosti i u okviru navedenog će se razmotriti modaliteti koji će biti kompatibilni s budućim energetskim okvirom.

U obrazloženju teksta iz točke 4. Interpelacije, dan je pregled trenutnog položaja INA-e d.d. Iz rečenog je pregleda, za koji se ističe da je izrađen temeljem javno dostupnih podataka o poslovanju INA-e d.d., razvidan sve slabiji tržišni položaj INA-e d.d. u razdoblju od 2011. do 2015. godine. Ovo se očituje u prikazanom snažnom padu poslovnih i naturalnih pokazatelja poslovanja INA-e d.d. u promatranom razdoblju. Naime, u promatranom su razdoblju, ukupni prihodi smanjeni za 37% dok su količine prerađene nafte smanjenje za oko 21%. Prikazano smanjenje prihoda dovelo je do značajnog pada profitabilnosti poslovanja.

U Interpelaciji u točki 4.1.2. se navodi podatak da je „EBITDA“ društva INA-e d.d. u promatranom razdoblju smanjena za čak 60%. Također, vezano uz profitabilnost, Interpelacija ističe podatak da je INA d.d. od tvrtke koja je u 2011. godini ostvarila neto dobit u iznosu od 1,8 milijardi kuna u promatranom razdoblju postala gubitaš te u razdoblju 2013. do 2015. godine ostvarila kumulirani gubitak od preko 4,8 milijardi kuna.

Nadalje, u tekstu Interpelacije navode se podaci o značajnom smanjenju vrijednosti dugotrajne materijalne imovine INA-e d.d. koja je u promatranom razdoblju smanjena za 30%. Jednako tako, Interpelacija navodi da su dokazane i vjerojatne rezerve ugljikovodika („MMboe“) u promatranom razdoblju smanjene za 24% a kao rezultat izostanka ulaganja u nove koncesije za istraživanje novih naftnih i plinskih polja. Konačno, u analizi trenutnog položaja INA-e d.d. navodi se činjenica da se zadnje značajnije ulaganje u modernizaciju rafinerijskih postrojenja dogodilo 2011. godine što je, u uvjetima kada je amortizacija veća od iznosa novih investicija, dovelo do deinvestiranja društva.

Svi gore navedeni pokazatelji, a koje Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru, kao podnositelj Interpelacije sam navodi, upravo pokazuju poraznu politiku upravljanja u razdoblju 2012.-2015. godine (2011. je referentna godina u odnosu na koju Interpelacija iskazuje negativne pokazatelje i trendove) odnosno upravo u mandatu Vlade Republike Hrvatske kojoj je SDP bio na čelu. Ovo jasno dokazuje potpuni izostanak bilo kakve promišljene i odlučne politike te volje tadašnje Vlade Republike Hrvatske da putem raspoloživih mehanizama poduzme bilo kakve mjere za promjenu gore prikazanih negativnih pokazatelja i trendova. Stoga Vlada Republike Hrvatske naglašava, a to upravo rečeni podaci iz Interpelacije i dokazuju, da je najodgovornija za trenutni tržišni položaj INA-e d.d. Vlada iz razdoblja 2012.-2015. godine.

Navedena opisana kretanja ključnih poslovnih pokazatelja značajno slabe tržišni položaj INA-e d.d. na nacionalnom i regionalnim tržištima. Da se ovaj negativni smjer ne bi nastavio, ova Vlada Republike Hrvatske je donijela odluku o otkupu MOL-ovog udjela u INA-i s jasnim ciljem daljnjeg rasta i razvoja, jačanja i vraćanja nekadašnje tržišne pozicije te ostvarenja ciljeva vezanih uz energetske stabilnost i sigurnost Republike Hrvatske.

Upravo zbog prikazanih negativnih poslovnih pokazatelja i devastacije tržišnog položaja i snage INA-e d.d. kao tvrtke od strateškog značaja za gospodarstvo i energetske stabilnost i sigurnost Republike Hrvatske u razdoblju mandata SDP-a, ova je Vlada Republike Hrvatske prisiljena poduzeti korake kako bi zaštitila strateške nacionalne interese u području gospodarstva i energetske stabilnosti. Dakle, s obzirom da Vlada Republike Hrvatske u mandatu od 2012.-2015. godine nije napravila ništa da se zaštite interesi Republike Hrvatske u INA-i d.d. te je dopustila sustavnu degradaciju jednog od najbitnijih čimbenika energetske neovisnosti Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske odlučila je vratiti INA-u d.d. u većinsko vlasništvo Republike Hrvatske kako bi zaustavila daljnju devastaciju tržišnog položaja INA-e d.d.

U odnosu na točku 1. Prijedloga zaključka kojom se traži obavijest o statusu i tijeku „povredbenog postupka“ koji je Europska komisija pokrenula vezano uz odredbe Zakona o privatizaciji INA - Industrija nafte d.d. (Narodne novine, broj 32/02; u daljnjem tekstu: Zakon o INA-i), Vlada Republike Hrvatske navodi da je Europska komisija 27. studenoga 2014. godine Republici Hrvatskoj dostavila pismo službene obavijesti kojim je protiv Republike Hrvatske pokrenut službeni pred-sudski postupak zbog povrede prava Europske unije, na temelju članka 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU).

Europska komisija smatra da su posebna dioničarska prava, koja se člankom 10. Zakona o INA-i dodjeljuju Republici Hrvatskoj, prepreke slobodnom kretanju kapitala i pravu poslovnog nastana, koje su u načelu zabranjene člancima 63. i 49. UFEU-a.

Odgovor Republike Hrvatske na pismo službene obavijesti Europske komisije je utvrđen na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 22. siječnja 2015. godine. U predmetnom odgovoru Republika Hrvatska obavještava Europsku komisiju da je u tijeku izrada prijedloga izmjena Zakona o INA-i, u cilju usklađivanja propisa Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije. S tim u vezi, u odgovoru se pojašnjava da su uslijed Odluke Arbitražnog suda utemeljenog prema Pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL), o određivanju privremenih mjera, u određenom dijelu umanjene dosadašnje zabrinutosti Republike Hrvatske vezano uz zaštitu energetske sigurnosti, zbog čega se pristupilo izmjeni Zakona o INA-i kako bi se postigla puna usklađenost s pravnom stečevinom Europske unije. Također se napominje da će prilikom izrade izmjena Zakona o INA-i, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i važećim zakonima, Republika Hrvatska voditi računa o zaštiti interesa javne sigurnosti kako bi se osigurala neprekinuta opskrba energijom na hrvatskom tržištu i zaštitila dobrobit hrvatskih građana.

Dana 9. prosinca 2016. godine Republika Hrvatska zaprimila je obrazloženo mišljenje Europske komisije na temelju članka 258. UFEU-a, u kojem Europska komisija zaključuje da dodjelom posebnih prava državi nad društvom INA d.d. člankom 10. stavcima 1., 2., 4. i 5. Zakona o INA-i, Republika Hrvatska nije ispunila svoje obveze iz članaka 63. i 49. UFEU-a, te poziva Republiku Hrvatsku da poduzme potrebne mjere kako bi u roku od dva mjeseca od primitka navedenog obrazloženog mišljenja, odnosno do 9. veljače 2017. godine, postupila u skladu s njim.

Vlada Republike Hrvatske će uz odgovarajuću prethodnu komunikaciju s Europskom komisijom pripremiti odgovor Republike Hrvatske na obrazloženo mišljenje i pravovremeno ga dostaviti službama Europske komisije.

U odnosu na točku 2. Prijedloga zaključka da Hrvatski sabor podrži zakonska rješenja iz članka 10. Zakona o privatizaciji INA – Industrija nafte d.d. (Narodne novine, broj 32/02) Vlada Republike Hrvatske smatra isti suvišnim jer se podrazumijeva da Hrvatski sabor podržava pozitivne propise Republike Hrvatske koje je donio Hrvatski sabor.

U odnosu na točku 3. Prijedloga zaključka da se objavi odluka Arbitražnog suda utemeljenog prema Pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) u Ženevi u predmetu između Republike Hrvatske i MOL Hungarian Oil and Gas Plc, Vlada Republike Hrvatske upućuje na članak 32. stavak 5. predmetnih Pravila u kojem je propisano da se odluka može javno objaviti samo uz pristanak obje stranke. Također, člankom 13. stavcima 2. i 3. Proceduralne naredbe br. 1. predviđeno je da će se arbitražna odluka učiniti dostupna javnosti jedino uz suglasnost objiju stranaka, te da se svi aspekti ovoga arbitražnog postupka, uključujući sve podneske, odluke, korespondenciju i dokaze, moraju čuvati tajnim, osim ako je nužno za izvršavanje bilo koje odluke Arbitražnog suda, ili za postupak poništaja ili izvršenja konačne arbitražne odluke, ili ako drugačije proizlazi iz zakona. Ova odredba o čuvanju tajnosti vrijedi i nakon okončanja arbitražnog postupka.

Uz obvezujuća proceduralna pravila objavljivanje odluke Arbitražnog suda u ovom bi trenutku moglo negativno utjecati na arbitražni postupak između Republike Hrvatske i MOL Grupe pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova (ICSID) u Washingtonu koji je još uvijek u tijeku. Osim toga, podnesena je tužba za poništaj Arbitražne odluke od 23. prosinca 2016. godine pred Saveznim sudom Švicarske te je predmetni postupak u tijeku.

U odnosu na točke 4. i 5. Prijedloga zaključka proces priprema za IPO (inicijalna javna ponuda, u daljnjem tekstu: IPO) HEP-a d.d. pokrenut je od strane uprave HEP-a za vrijeme Vlade Zorana Milanovića. Naime, HEP d.d. je tijekom 2014./2015. prošao cjelokupni proces priprema za IPO koji su vodile međunarodne konzultantske kuće. Jedan od rezultata pripremnog procesa za IPO HEP-a d.d. ukazao je na činjenicu da elektroenergetske kompanije koje su izlistane na burzi ostvaruju bolje poslovne rezultate nego kompanije koje su u potpunom državnom vlasništvu. Tome u prilog govori usporedba kompanija u Češkoj i Poljskoj koje su izlistane na burzi s kompanijama u Litvi, Latviji ili Bugarskoj koje su u potpunom državnom vlasništvu.

Kao posebno značajan rezultat obavljenih pripremnih radnji za IPO se ističe zaključak po kojem je uključenost reguliranih djelatnosti u organizacijsku strukturu današnjeg HEP-a d.d. velika prednost za moguću uspješnu realizaciju IPO-a. S druge strane, ove su pripreme identificirale bitne rizike o kojima valja voditi računa i kojima treba upravljati u slučaju provođenja javne ponude.

Treba podsjetiti i kako je tadašnji plan predviđao povećanje postojećeg broja dionica za 25 posto pri čemu bi se udjel države nakon IPO-a smanjio na 80%. Želja tadašnje Vlade Republike Hrvatske bila je stjecanje sredstava za ulaganje u niz investicijskih projekata kao što je bio Plomin III uključujući i akvizicije u regiji kako bi se HEP d.d. transformirao u jakog regionalnog čimbenika. Upravo pitanje investicija mnogi su smatrali slabom točkom jer iako su za neke od njih postojala određena financijska sredstva, upitna je bila spremnost projekata s kojima bi se krenulo u realizaciju.

Na kraju, tadašnja Vlada Republike Hrvatske bila je svjesna predradnji koje je bilo potrebno učiniti da bi se moglo uopće krenuti u IPO HEP-a d.d. (Zakon o privatizaciji HEP-a, rješavanje pitanja vlasništva nad imovinom), a ipak prvo što je učinjeno, bio je odabir savjetnika za realizaciju inicijalne javne ponude. Iz svega navedenog proizlazi kako IPO HEP-a d.d. sam po sebi ne bi trebao biti sporan za predlagatelje Interpelacije, jer je Vlada Zorana Milanovića u kojoj su i sjedili pojedini predlagatelji Interpelacije pokrenula cjelokupni pripremi proces IPO HEP-a d.d. Štoviše, pokrećući taj proces Vlada Zorana Milanovića i osobno nekoliko sadašnjih predlagatelja Interpelacije, su pokazali da nemaju ništa protiv manjinskog privatnog vlasništva u HEP-u d.d. čemu se sada ovako žestoko protive.

Vlada Republike Hrvatske također smatra točke 4. i 5. Prijedloga zaključka preuranjenima, međutim ističemo kako je namjera ove Vlade Republike Hrvatske, nakon otkupa dionica INA-e d.d., provođenje sveobuhvatnog restrukturiranja i određenje poslovnih politika na racionalan način no prije svega usmjerenog na jačanje poslovnih aktivnosti koje će kroz istraživanja i eksploataciju naftnih polja umnogome vratiti tržišni položaj INA-e d.d. Cilj transakcije je stvoriti uvjete dugoročnom razvoju i rastu INA-e d.d. te time uvećati vrijednost društva.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim Izvješćem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. Martinu Dalić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu gospodarstva, poduzetništva i obrta, Davora Ivu Stiera, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra vanjskih i europskih poslova, dr. sc. Slavena Dobrovića, ministra zaštite okoliša i energetike, dr. sc. Zdravka Marića, ministra financija, dr. sc. Gorana Marića, ministra državne imovine, te Antu Čikotića, državnog tajnika u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK
2

mr. sc. Andrej Plenković